

SPRAWOZDANIE

Cel inicjatywy	Zwiększenie udziału NGO w regionie w procesie tworzenia Regionalnego Programu Operacyjnego Woj. Warmińsko-Mazurskiego na lata 2021-2027
Podmiot koordynujący	Rada Organizacji Pozarządowych Woj. Warmińsko-Mazurskiego
Obszar tematyczny	Środowisko przyrodnicze
Lider obszaru	Marek Borowski/ Aneta Janikowska-Kiśluk
Liczba członków zespołu	11 osób
Daty spotkań zespołu	24 marca 2021 r. oraz 14 kwietnia 2021 r.
Uwagi/propozycje zgłoszone do poszczególnych celów szczegółowych (zawartych w matrycach przekazywanych przez Urząd Marszałkowski)	<p>Cel szczegółowy V. Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym</p> <p>a) w zakresie działań w ramach Gospodarki Obiegu Zamkniętego posługiwać się terminem ogólnym działań na rzecz "zmniejszenia odpadów" różnego rodzaju, w który także wpisują się odpady "żywnościowe",</p> <p>b) rozszerzenie zakresu wsparcia o następujące działania/typy przedsięwzięć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projekty z zakresu ponownego użytkowania i naprawy przedmiotów, w tym tworzenie centrów napraw i ponownego użytkowania, - projekty dotyczące ograniczania powstawania odpadów, w tym odpadów żywnościowych, - z zakresu edukacji i promocji w obszarze gospodarki obiegu zamkniętego. <p>Rezultatem planowanej interwencji powinno być nie tylko zmniejszenie i optymalizacja zużycia zasobów, ale także ograniczenie powstawania odpadów wszelkiego rodzaju.</p> <p>Cel szczegółowy VI. Wzmocnienie ochrony przyrody i bioróżnorodności, zielonej infrastruktury w szczególności w środowisku miejskim oraz redukcja emisji i zanieczyszczeń</p> <p>a) rozszerzenie możliwości realizacji działań w ramach przedmiotowego celu, w tym budowy infrastruktury, także na obszarach nie objętych żadną formą ochrony przyrody</p> <p>b) rozszerzenie zakresu wsparcia o prowadzenie działań ograniczających nadpopulację bezdomnych kotów Felis catus w środowisku antropogenicznym, jako gatunku zagrażającemu krajowej różnorodności biologicznej.</p>

<p>Priorytetowe/kluczowe rekomendacje dot. potrzeb/pomysłów sektora pozarządowego w danym obszarze</p>	<p>Rekomendacja przekrojowa: Rozwiązania sprzyjające GOZ oraz wspieraniu zasad zrównoważonego rozwoju powinny być obowiązkowe w ramach wszystkich projektów (z uwzględnieniem specyfiki projektu), a ich stosowanie powinno być weryfikowane przez IZ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - dotychczas zgodność projektu z horyzontalną zasadą zrównoważonego rozwoju była często deklaratoryjna i zawierała utarte schematy minimalne, a ich stosowanie przez beneficjentów nie było weryfikowane; - w znacznie większym stopniu powinna być stosowana komunikacja online, ograniczanie do minimum korzystania z indywidualnych środków transportu (opartych na paliwach kopalnych) kadry projektu dojeżdżającej na różne wydarzenia projektowe, stosowanie efektywnych energetycznie urządzeń i materiałów, segregacja odpadów, a także edukowanie/zachęcanie do tego typu działań odbiorców, uczestników projektu.
<p>Zagadnienia wymagające wyjaśnienia/doprecyzowania na dalszym etapie prac</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jaka jest definicja obszaru cennego przyrodniczo? 2. Czy istnieje możliwość tworzenia infrastruktury rekreacyjnej na oraz poza obszarami chronionymi i/lub cennymi przyrodniczo?
<p>Liczba złożonych fiszek (szczegółowe zestawienie w zał. nr 1)</p>	<p style="text-align: center;">6</p>
<p>Uwagi/propozycje dot. wdrażania RPO (przebieg konkursów, wymagania konkursowe, zasady realizacji projektów itp.)</p>	<p>1. Wkład własny do projektów z RPO na poziomie 15% stanowi dużą barierę dla organizacji pozarządowych, co przyczynia się do mniejszej aktywności NGO w aplikowaniu o środki, a także jest zagrożeniem zachowania płynności finansowej w trakcie realizacji projektów. Proponujemy następujące rozwiązania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie poziomu wkładu własnego dla NGO realizujących projekty non-profit, - dopuścić wkład własny rzeczowy, - wymagany wkład własny połączyć z finansowaniem z innych źródeł np. budżetu Samorządu Województwa, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (dotyczy projektów w zakresie zadań własnych ww. podmiotów). Idealnie, jeśli byłaby to jedna aplikacja procedowana jednocześnie. <p>2. Powrócić do małych grantów do NGO (na wzór działania 9.5 czy 6.3 z perspektywy 2007-2013); 100% finansowania, rozliczane ryczałtowo.</p> <p>3. Projekty nieinwestycyjne realizowane w ramach CP2, związane np. z edukacją ekologiczną, inicjatywami w obszarze ekologii, działaniami informacyjno-promocyjnymi w zakresie ochrony przyrody czy gospodarki o obiegu zamkniętym oceniane i realizowane na zasadach zaczerpniętych z projektów miękkich EFS.</p> <p>4. Powołać ośrodki stanowiące centra wsparcia dla organizacji pozarządowych w procesie aplikowania o środki na realizację działań, a także w procesie wdrażania projektów, ich rozliczania: m.in. szkolenia, doradztwo, regranting, pre-kontrola (dawniej: RO EFSy).</p>

ZAŁĄCZNIK 1
ZESTAWIENIE ZŁOŻONYCH FISZEK
OBSZAR TEMATYCZNY: ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Lp.	Wnioskodawca	Tytuł/temat przewodni	Krótki opis pomysłu na projekt (3-5 zdań)
1	Stowarzyszenie ESWIP	Centrum Ponownego Użytkowania Przedmiotów w Elblągu	<p>Stworzenie Centrum Ponownego Użytkowania Przedmiotów (CPUP) w Elblągu, którego głównym celem będzie wspieranie przechodzenia w kierunku gospodarki obiegu zamkniętego poprzez przedłużenie cyklu życia produktów w drodze ich ponownego użycia i/lub naprawy.</p> <p>Na potrzeby CPUP jest niezbędny budynek-hala o pow. do 2000 m² wraz z placem manewrowym na dostarczanie przedmiotów z miejscem na kontenery oraz parkingiem itp. W budynku powinny znaleźć się następujące przestrzenie: magazynowa, warsztatowa (renowacja i naprawa przedmiotów), sprzedażowa, biurowa, szkoleniowa, socjalna, garaż na samochody dostawcze oraz ewentualnie kawiarenka dla kupujących.</p> <p>Zakres podstawowej działalności CPUP: pozyskiwanie sprzętów i odzieży, renowacja i sprzedaż.</p> <p>Działalność dodatkowa: - kawiarenka naprawcza dla mieszkańców, którzy chcą samodzielnie naprawić swoje przedmioty pod okiem instruktora,</p> <ul style="list-style-type: none"> - warsztaty z recyklingu, szkolenia, - kursy zawodowe: krawieckie, tapicerskie, renowacji itp. - działania edukacyjne dla uczniów z zakresu gospodarki obiegu zamkniętego (warsztaty, spotkania, festyny itp.), - „wymienniki” dla mieszkańców (wymiana odzieży, płyt, książek itp.), - wizyty studyjne. <p>Projekt wpisuje się w zakres wsparcia zdefiniowany dla celu szczegółowego V. <i>Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym.</i></p>
2	Fundacja Warsztat Zmiany	Centra naprawy, renowacji podmiotów, nadawania im	Zakres projektu:

		drugiego życia w duchu GOZ	<p>- wydatki inwestycyjne: budowa/remont budynków i pomieszczeń, zagospodarowanie terenu wokół centrum, udogodnienia dla niepełnosprawnych, montaż OZE, zakup efektywnych energetycznie środków transportu.;</p> <p>- działania informacyjne, promocyjne i edukacyjne.</p> <p>Projekt wpisuje się w zakres wsparcia zdefiniowany dla celu szczegółowego V. <i>Wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym.</i></p>
3	Fundacja Inicjatyw Krajobrazowych Wybudowania	Zmniejszenie presji antropologicznej na rezerwacie rzeki Drwęca	<p>Zmniejszenie presji antropologicznej na rezerwacie rzeki Drwęca poprzez skanalizowanie ruchu turystycznego w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzikiego ptactwa wodno-błotnego gniazdującego i żerującego na rezerwacie rzeki Drwęca i obszarze NATURA 2000.</p> <p>Zakres projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa wieży obserwacyjnej oraz systemu 3 czatowni fotograficznych, które pozwolą na bezpieczną obserwację ptactwa i zmniejszą presję na środowisko naturalne; - komponent działań miękkich: cykl działań edukacyjnych, konferencja naukowa, wydawnictwo książkowe. <p>Szacowany budżet projektu: 1 450 000,00 zł</p> <p>Projekt wpisuje się w zakres wsparcia zdefiniowany dla celu szczegółowego VI. <i>Wzmocnienie ochrony przyrody i bioróżnorodności, zielonej infrastruktury w szczególności w środowisku miejskim oraz redukcja emisji i zanieczyszczeń gdyż przyczynia się do ograniczenia antropopresji na terenach chronionych.</i></p>
4	Stowarzyszenie Zielono wokół	Sprawna ochrona sędziwego drzewostanu. Od martwych przepisów do skutecznej i sprawnej ochrony instytucjonalnej	<p>Z przedstawionego opisu można zakładać, że projekt ma na celu działania rzecznicze w obszarze legislacji dotyczącej skutecznej i sprawnej ochrony instytucjonalnej sędziwego drzewostanu. Przedmiotowy temat postrzegamy jako ważny, a działania w tym obszarze jako pożądane. Trudności budzi jednak możliwość przypisania do konkretnych obszarów planowanych do wsparcia w ramach RPO, co rodzi wątpliwość dotyczącą możliwości wsparcia na poziomie regionalnym. Autorka fiszki została poproszona o doprecyzowanie zgłoszonej propozycji, w celu określenia możliwych obszarów spójnych z założeniami RPO. Doprecyzowanie nie zostało złożone, zgłoszenie nie zostało uzupełnione. Bark możliwości identyfikacji planowanych działań, a także kategorii kosztów. Sugeruję pozostawić bez uwzględnienia.</p>
5	Lokalna Grupa Działania Ziemia Lubawska	Rekreacyjne zagospodarowanie terenów nabrzeżnych rzeki Drwęcy	<p>Odnowienie i rozbudowa alejek wzdłuż rzeki Drwęcy o łącznej długości ok 2 km wraz z oświetleniem, monitoringiem wizyjnym i infrastrukturą rekreacyjną.</p> <p>Cele i uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój infrastruktury zielonej w środowisku miejskim,

			<ul style="list-style-type: none"> - poprawa warunków do rekreacji, aktywności fizycznej i wypoczynku na świeżym powietrzu, - lepsza jakość oferty turystycznej, - lepsza kondycja zdrowotna mieszkańców miasta. <p>Szacowany budżet projektu: 3 000 000,00 zł</p> <p>Wskaźniki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich – 10 000 m² - liczba osób korzystających z utworzonej lub zreultywowanej przestrzeni w miastach – 3 000 osób. <p>Wydaje się, że propozycja wpisuje się w zakres wsparcia zdefiniowany dla celu szczegółowego VI. Wzmocnienie ochrony przyrody i bioróżnorodności, zielonej infrastruktury w szczególności w środowisku miejskim oraz redukcja emisji i zanieczyszczeń gdyż zakłada budowę infrastruktury zielonej w przestrzeni miejskiej. Jeśli ze względów terminologicznych (lub innych np. demarkacyjnych) zakres nie mieści się w RPO rekomendacja do zgłoszenia do programów ogólnopolskich.</p>
6	Stowarzyszenie Ambasada Braci Mniejszych	Ochrona i opieka nad bezdomnymi zwierzętami, edukacja w zakresie humanitarnego traktowania zwierząt i ich praw, odpowiednich procedur, dobrych praktyk w schroniskach	<p>Założeniem projektu jest sprawowanie opieki i ochrony nad bezdomnymi zwierzętami, w szczególności kotami oraz propagowanie zasad humanitarnego traktowania zwierząt, właściwego dobrostanu i ich praw. Obecność bezdomnych, często zdziczałych, kotów domowych <i>Felis catus</i>, jest czynnikiem zagrażającym różnorodności biologicznej na obszarach miejskich i wiejskich. Naukowcy szacują, że co roku 631 mln ssaków (głównie gryzonie, ale też nietoperze, zające) i 144 mln ptaków (wróble, mazurki, szpaki, pliszka żółta, skowronek czy pokląskwa) jest w Polsce ofiarą bezdomnych kotów (SGGW w Warszawie i PAN). Zakres projektu obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakup usług weterynaryjnych: przeprowadzanie zabiegów kastracji kotów, opieka pooperacyjna (medykamenty); - budowę i wyposażenie schronisk i azylów dla bezdomnych kotów: zakup/ wynajęcie działki lub budynku na utworzenie schroniska bądź kociego azylu; - zakup usług świadczenia opieki nad zwierzętami; - edukacja i kampanie informacyjne na temat humanitarnego traktowania zwierząt, pojmowania właściwej koncepcji ich dobrostanu, zagrożeń wynikających z inwazyjności kotów w środowisku antropogenicznym; - zakup usług szkoleniowych i opracowanie materiałów informacyjnych, edukacyjnych. <p>Wydaje się, że propozycja wpisuje się w zakres wsparcia zdefiniowany dla celu szczegółowego VI. Wzmocnienie ochrony przyrody i bioróżnorodności, zielonej</p>

			<p><i>infrastruktury w szczególności w środowisku miejskim oraz redukcja emisji i zanieczyszczeń</i> gdyż zakłada realizację działań na rzecz bioróżnorodności. W celu zapewnienia możliwości realizacji tego typu działań rekomenduje się literalne wymienienie w pozycji „przykładowe działania/typy przedsięwzięć” dla celu szczegółowego VI: Prowadzenie działań ograniczających nadpopulację bezdomnych kotów <i>Felis catus</i> w środowisku antropogenicznym, jako gatunku zagrażającemu krajowej różnorodności biologicznej.</p>
--	--	--	---